

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI**

**“Tasdiqlayman”
Qo‘qon davlat universiteti
Rektori d.Sh.Xodjayeva
29-avgust 2025-yil**

**OLIV TA‘LIMDA MUTAXASSISLIK FANLARIINI
O‘QITISH METODIKASI FANINING
O‘QUV DASTURI
(Tanlov fan)**

**Bilim sohasi: 100000 - Ta‘lim
Ta‘lim sohasi: 110000 – Ta‘lim
Ta‘lim 70111301 – Ta‘lim va tarbiya nazariyasi va
ixtisosligi: metodikasi (Texnologik ta‘lim)**

Fan/modul kodi OTMFO'M2105	O'quv yili 2025-2026	Semestr 1	Kreditlar 5	
Fan/mavzu turi Tanlov fan	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Oliy ta'limda Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi	60 (30/30)	90	150
I. Fanning mazmuni				
<p>Fanni o'qitishdan maqsad – bo'lajak mutaxassislarni ixtisoslik fanlaridan ta'lim berish metodikasi bo'yicha ta'lim shakllari, metodlari, vositalari hamda o'qitishning ilg'or pedagogik va axborot texnologiyalariga oid bilim va ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - Pedagogik ta'lim vazifalarini asoslash, uning ta'limiy va tarbiyaviy ahamiyatini ochib berish; o'quv materialini mazmunini asoslash; ta'lim jarayonini tashkil etish; bo'lajak mutaxassislarda kasbiy bilimlarni shakllantirishning pedagogik va axborot texnologiyasini asoslash.</p> <p>Fanning asosiy manbalari:</p> <p>Har bir fan, o'z manbalariga ega bo'lib, ushbu manbalar asosida rivojlanganidek, mamlakatning oliy vakillik organi xamda vakolatli davlat hokimiyat idoralari tomonidan qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash fanining manbalari bo'lib hisoblanadi. Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash fanining manbalari deganda hunarmandchiligidimiz tarmoqlarini: kashtachilik, zardo'zlik, do'ppido'zlik, quroqchilik, gilamdo'zlik, zargarlik, kulolchilik, me'morchilik, pichoqchilik, kandakorlik, naqqoshlik, ganchkorlik, yog'och o'ymakorligi san'ati bilan bog'liq munosabatlarni tartibga solishda xizmat qiladigan normativ-huquqiy hujjatlar tushuniladi</p> <p>Fanning yetakchi TOP-300 xalqaro universitetlari dasturi asosida tayyorlanganligi:</p> <p>Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash fani dasturi dunyoning yetakchi oliy ta'lim muassasalaridan biri bo'lgan Farobiy nomidagi Qozoq Milliy universitetida o'qitiladigan "Dizayn asoslari", "Dizayndagi milliy naqshlar" fanlarining o'quv dasturi asosida takomillashtirilgan. Mazkur universitet QS World University Rankings-2024 bo'yicha 163-o'rinni egallagan bo'lib, dizayn sohasi bo'yicha yuqori malakali ilmiy-uslubiy bazaga ega.</p> <p>Dasturda quyidagi asosiy jihatlar inobatga olingan:</p> <p>Nazariy va amaliy yondashuv uyg'unligi – Farobiy nomidagi Qozoq Milliy universitetida yuqorida keltirilgan o'quv kurslarida xalq hunarmandchiligining nazariy asoslari bilan bir qatorda, milliy merosni muhofaza qilish va ulardan foydalanishga ham keng ahamiyat qaratilgan.</p> <p>Xalqaro standartlarga muvofiqlik – dastur xalqaro huquqiy me'yorlar, ayniqsa, funktsional va estetik dizayn qoidalariga muvofiq eskizdan tayyor mahsulotgacha boshqa umuminsoniy prinsiplari asosida boyitilgan.</p> <p>Tanqidiy fikrlash va tahlil ko'nikmalarini rivojlantirish – talabalar insonning qadriyat yo'nalishlari asosida zamonaviy ma'lumotlarni boshqaradi, dalillarga tayangan holda amaliy xulosa chiqarishni o'rganadilar.</p>				
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)				
II.1. Ma'ruza mashg'ulotlariga quyidagi mavzular kiradi:				
I modul. Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi fanining umumiy masalalari				
1. Kirish. Ta'lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy tamoyillari.				
2. Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi predmetining maqsadi, vazifalari va ilmiy				

asoslari

3. Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasining didaktik tamoyillari.
4. Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi fanining tizimlari.
5. Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodlari.
6. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda o'qitishning samarali usullaridan foydalanish.
7. Mutaxassislik fanlarini o'qitishni tashkil qilish shakllari.

II modul. Mutaxassislik fanlarini o'qitish jarayonini rejalashtirish asoslari

8. Mutaxassislik fanlarini o'qitish ishlarini rejalashtirish.
 9. Mutaxassislik fanlari bo'yicha talabalar bilimi, ko'nikma va malakalarni tekshirish hamda baholash.
 10. Mutaxassislik fanlarini o'qitish jarayonida tarbiya.
 11. *Mutaxassislik fanlarini o'qitish sohasida ilmiy tadqiqot ishlari mazmuni.*
 12. Mutaxassislik fanlari bo'yicha ma'ruza, laboratoriya, amaliy mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish.
 13. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash.
 14. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda interfaol metodlaridan foydalanish masalalari.

II.2. Amaliy mashg'ulot.

Amaliy mashg'ulotlarga quyidagi mavzular kiradi:

1. Mutaxassisliklar bo'yicha Davlat ta'lim standartlarini tahlil qilish.
2. Mutaxassisliklar bo'yicha o'quv rejalari hamda dasturlarini tahlil qilish
3. Maxsus fanlari o'qitishda ta'lim metodlarini tanlash
4. Maxsus fanlari o'qitishda tarbiyaviy ishlar mazmunini ishlab chiqish.
5. Maxsus fanlari o'qitish sohasida ilmiy tadqiqotlarni rejasi va mazmunini ishlab chiqish.
6. Ixtisoslik fanlarini o'qitishda fanlararo bog'lanishlar rejasini ishlab chiqish
7. Ixtisoslik fanlaridan test materiallari tayyorlash
8. Ixtisoslik fanlaridan tarqatma va didaktik materiallar tayyorlash hamda ulardan foydalanish

III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Texnologiya ta'limi yo'nalishlari uchun namunaviy va ishchi o'quv dasturlari tuzish.
2. Tayyorlov yo'nalishi yo'nalishi uchun dars jadvalini tuzish.
3. Mutaxassislik fanlar bo'yicha taqvim-mavzuli ishlab chiqish.
4. Mustaqil ishlar uchun topshiriqlar ishlab chiqish.
5. Mutaxassislik fanlari bo'yicha kurs ishlarini tashkil etish metodikasi.
6. Ta'limda interfaol metodlar va ularni qo'llash.
7. Maxsus fanlarini o'qitishdagi tadqiqot metodlari.
8. Kasblar va ularning turlari, xususiyatlarini tahlil qilish metodikasi.
9. Oliy ta'limda o'qituvchi shaxsining modeli.
10. Pedagogik texnologiyaning tarkibiy qismlari.
11. Pedagoglarning talabalar bilan muloqot ko'nikmalari.
12. Keng profilli, yuqori malakali mutaxassis to'g'risidagi tushunchalar.
13. Xorijiy davlatlarda "Texnologiya ta'limi" yo'nalishi bo'yicha o'qituvchilar tayyorlash tajribalarini o'rganish.
14. Professional ta'lim tizimi o'qituvchisining pedagogik tayyorgarligi mazmuni.
15. Ta'lim sifatini boshqarish monitoringini tashkil qilish.
16. Talabalar ta'lim sifatini optimal baholashni tashkil etish yo'llarini tadqiq qilish.
17. Ta'lim muassasalari attestatsiyasi hamda akkreditatsiyasi.
18. Ta'lim sifatini boshqarish tizimini faoliyat ko'rsatish mezonlari.

19. Ta'lim sifatini boshqarish tizimi va bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy tayyorlashning dolzarb vazifalari.
20. Ta'lim oluvchilar o'zlashtirishlarini baholash shakllari.
21. Maxsus fanlardan test materiallari tayyorlash.
22. Maxsus fanlardan yozma ish materiallari tayyorlash.
23. Maxsus fanlarni o'qitishda fanlararo bog'lanishlardan foydalanish.
Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

IV. Fan o'qitilishining natijalari (shakllantiriladigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida magistr:

- kasbga oid fanlarni oliy ta'limda, professional ta'lim tizimida hamda umumiy o'rta ta'lim muassasalarida o'qitishning asosiy tamoyillari va xususiyatlari; mashg'ulotlarni o'tishning samaradorligini oshirishdagi o'ziga xosligi; talabalarning mustaqil ta'limi va mustaqil ishlashini tashkil etish shakllari va metodlari;
- o'quv faoliyati jarayonida rivojlantirish metodlari;
- ta'lim olish jarayonida o'z-o'zini tarbiyalash dasturini tuza olish;
- zamonaviy sharoitda o'qituvchi hamda uning kasbiy tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar;
- oliy ta'lim muassasasi ta'lim jarayoni sifati tushunchasi;
- ta'lim sifatini ta'minlovchi omillar; ta'lim sifatini baholash metodlari;
- ta'lim tizimi monitoringi to'g'risida tasavvur va bilimga ega bo'lishi;
- mashg'ulotning har xil turlari – seminar, amaliy va boshqalarni o'tishi;
- mashg'ulot rejasini tuzish va ma'ruza matnini tayyorlash;
- talabalarning bilimi va mustaqil ta'limini nazorat qilishning tashkiliy va o'quv-metodik ta'minoti;
- o'quv yili, semestrlar bo'yicha o'quv ishlarining tashkil etilishini rejalashtirish;
- kurs ishlariga rahbarlik qilish;
- o'quv jarayonida ta'limning texnik vositalari va kompyuter texnologiyalarini qo'llash;
- mutaxassislik fanlarining muayyan o'quv-metodik materiallarini ishlab chiqish;
- o'qituvchi kasbiy kompetentligini baholash;
- o'qituvchi individual stilini baholash;
- pedagogik texnologiya samaradorligini ta'minlovchi pedagog shaxsining kasbiy ahamiyatli sifatlarini baholash;
- pedagogik faoliyatni amalga oshirishda zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni baholash; talabalarning nazariy hamda amaliy tayyorgarligi nisbatini mutaxassislar tayyorlash sifatini omil sifatida ishlab chiqish **ko'nikmalariga ega bo'lishi;**
- Mutaxassislik fanlarini o'qitish tamoyillari; o'quv jarayonidagi mashg'ulot samaradorligini oshirish metodlari;
- mashg'ulotlar turlarini o'tkazish va nazorat qilishning faol shakllarini; pedagogning umumiy hamda kasbiy madaniyati;
- zamonaviy jamiyatda o'qituvchi kasbining o'rni va ahamiyati;
- davlat ta'lim standartlarining pedagog shaxsi hamda kasbiy kompetentligiga qo'yiladigan talablari;
- o'qituvchining umumiy hamda kasbiy madaniyati tushunchasi hamda uning tavsifi;
- ta'lim jarayoni sifatini boshqarishdagi an'analar hamda innovatsiyalar;
- ta'lim sifatini boshqarishda DTSning ahamiyati; zamonaviy ta'lim texnologiyalarini oliy ta'lim muassasa o'quv jarayoniga qo'llashni; pedagogik texnologiyalarni o'quv maqsadlariga erishishning vositasi sifatida; texnologiya ta'limi pedagogik texnologiyalarini loyihalashning aksiomatik hamda muammoli-modulli variantlarini loyihalash; ta'limiy vazifalarni belgilash hamda ularning amalga oshirilishini ta'minlovchi didaktik jarayonlarni ishlab chiqish **malakalariga ega bo'lishi kerak.**

	<p style="text-align: center;">V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <p>ma'ruzalar; interfaol, keys stadi, munozara interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fikrlash, blits-so'rov (tezkor savol-javoblar); kichik guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.</p>
	<p style="text-align: center;">VI. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish topshirish hamda kurs ishini himoya qilish.</p>
	<p style="text-align: center;">VIII. Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muslimov N.A., Sharipov Sh.S., Qo'ysinov O.A. Mehnat ta'limi o'qitish metodikasi, kasb tanlashga yo'llash: Darslik. T.: O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati. 2014. – 455 b. 2. Muslimov N.A. Bo'lajak kasb ta'limi o'qituvchilarini kasbiy shakllantirish. Monografiya. –Toshkent: Fan, 2004.-127 b. 3. Nishonaliyev U.N, Tolipov.O'Q, Sharipov.SH.S Kasbiy ta'lim pedagogikasi. O'quv qo'llanma. – Toshkent: TDPU, 2007. – 374 b. 4. Qo'ysinov O.A., To'rabekov F.S., Pardaboyev J.Ye. Kasbiy pedagogika fanidan laboratoriya mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha metodik qo'llanma.T.: TDPU, 2013. 5. Murtozayev M.Z., Karimov I. Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi: Darslik. T., 2024. <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar:</p> <p style="text-align: center;">O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil yakunlari va 2017- yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi nutqi. //“Xalq so'zi” gaz., 2017-yil 16-yanvar 11-soni. 2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. T.: O'zbekiston, 2017. 3. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi prezidentining farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 -y., 6-son,70-modda. 4. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. T,: O'zbekiston, 2017. 5. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida. (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017-y., 6-son, 70-modda). 6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi “O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora tadbirlari to'g'risida” gi PF - 6108 - son farmoni. <p style="text-align: center;">Fanga oid qo'shimcha adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tursunov I.Y., Nishonaliyev U.N. Pedagogika kursi. Darslik. – T.: O'qituvchi, 1997. – 232 b. 2. Begimqulov U.Sh. Pedagogik ta'lim jarayonlarini axborotlashtirishni tashkil etish va boshqarish nazariyasi va amaliyoti: Avtoref. dis. ped. fan. dokt. – T.: 2007. – 37 b. 3. Elektron o'quv uslubiy majmualar. Oliy ta'lim muassasalari uchun / A.Parpiyev, A.Maraximov, R.Hamdamiyov, U.Begimkulov, M.Bekmuradov, N.Tayloqov. – T.: O'zME davlat ilmiy nashriyoti, 2008. – 144 b <p style="text-align: center;">Axborot manbalari:</p> <p>http://www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumati portali. www.pedagog.uz http://www.edu.uz – O'zbekiston Respublikasi OTFI vazir. http://www.uzedu.uz – O'zbekiston Respublikasi MMT vazirligi sayti: http://www.ziyonet.uz/ https://welcome.kaznu.kz/ru/education_programs/bachelor/speciality/1396#general</p>
	<p>Fan dasturi Qo'qon davlat universiteti o'quv-uslubiy kengashining 2025-yil “___” -son bayonnomasi bilan ma'qullangan</p>

8	Fan/modul uchun mas'ul va dastur muallifi: I.Karimov – Qo'qon davlat universiteti Texnologik ta'lim va kutubxonashunoslik kafedrasida professori, p.f.n.
9	Taqrizchilar: J.Tursunov , Qo'qon davlat universiteti Texnologik ta'lim va kutubxonashunoslik kafedrasida o'qituvchisi, p.f.b.f.d. (PhD) (ichki). G.Hojikarimova - Farg'ona davlat universiteti Texnologik ta'lim kafedrasida o'qituvchisi, .f.b.f.d. (PhD), (tashqi)